

Äldre i riskzonen

SND-ID: ext0135-1.

Tillhörande dokumentation

study protocol.pdf (627.52 KB)

Skapare/primärforskare

Synneve Dahlin-Ivanoff - Göteborgs universitet, Institutionen för neurovetenskap och fysiologi

Forskningshuvudman

[Göteborgs universitet](#) - Institutionen för neurovetenskap och fysiologi

Beskrivning

"Äldre personer i riskzonen" är en hälsofrämjande och förebyggande interventionsstudie. Avsikten var att studiegruppen skulle omfatta ett representativt urval av "pre-sköra" 80-åringar boende i sina egna hem inom två stadsdelar i Göteborg. Kriterierna var att deltagarna skulle leva i sitt ordinarie boende och inte vara beroende av kommunal hemtjänst eller vård. Vidare skulle de vara oberoende av hjälp från någon annan person i de dagliga aktiviteterna samt inte ha kognitiva nedsättningar, med ett resultat på 25 eller högre enligt bedömning med Mini Mental State Examination (MMSE).

Deltagarna randomiserades till tre studiegrupper: två interventionsgrupper och en kontrollgrupp

- Intervention A; Seniora möten och uppföljande hembesök
- Intervention B; Förebyggande hembesök
- Kontrollgrupp

Totalt ingick 459 personer i studien, varav 171 personer i intervention A, 174 personer i intervention B och 114 personer i kontrollgruppen. Alla deltagare fick ett första besök som bestod av en intervju, bedömning och observation. Första besöket, d.v.s baslinjeintervjun, genomfördes i deltagarens hem av forskningsassistenter som var utbildade att intervjua, bedöma och observera enligt riktlinjerna för de olika utfallsmåtten. Uppföljande datainsamlingar genomfördes i alla grupper vid 3 månader, 1 år och 2 år efter intervention, och skedde också i deltagarens hem av välutbildade forskarassistenter.

Syfte:

Interventionsstudien syftade till att bevisa följande två hypoteser:

- 1) Om det är möjligt att förhindra/fördröja en försämring hos äldre om en intervention genomförs när de inte är så svaga;
- 2) Om en flerdimensionell och multiprofessionell intervention är effektivare än enbart förebyggande hembesök.

Datasetet innefattar deltagarna i de två interventionsgrupperna samt kontrollgruppen, totalt 459 personer. Interventionens baslinjemätning genomfördes mellan januari 2008 och december 2010 och därefter skedde uppföljning vid 3 månader, 1 år och efter 2 år.

Data innefattar personuppgifter

Nej

Studiedesign

Experimentell studie

Urvalsmetod

[Sannolikhetsurval: obundet slumpmässigt urval](#)

Med hjälp av det officiella befolkningsregistret drogs samtliga personer över 80 år, boende i någon av de två stadsdelarna. Lika många från varje stadsdel listades slumpmässigt i en förteckning. Personer inkluderades i urvalet, med hjälp av slumpmässigt urval, tills storleken på urvalet hade uppnåtts. Inbjudan skickades per brev till alla personer i urvalet. Brevet innehöll beskrivning av studien, hur den skulle genomföras och vad som förväntades av dem som ville delta. Brevet betonade att deltagandet var frivilligt. Brevet följdes upp av ett telefonsamtal ca 1-2 veckor senare. Av 2031 personer var det 365 som inte uppfyllde inklusionskriterierna och blev därför inte tillfrågade. De återstående personerna informerades sedan muntligt om studien och fick möjlighet att ställa frågor om något var oklart. De frågades även personligen om de vill delta, samtidigt som det betonades att deltagandet var frivilligt. Efter en baslinjeintervju randomiserades de personer som bedömdes uppfylla kriterierna till någon av de tre studiegrupperna, med hjälp av förseglade ogenomskinliga kuvert. Eventuella deltagare som var sammanboende fick ingå i samma interventionsgrupp.

Tidsperiod(er) som undersökts

2008 - 2011

Antal individer/objekt

459

Dataformat / datastruktur

[Numeriska](#)

Datainsamling 1

- Insamlingsmetod: Personlig intervju
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2008 - 2011
- Datakälla: Befolkningsgrupp

Datainsamling 2

- Insamlingsmetod: Fokusgrupp
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2008 - 2011
- Datakälla: Befolkningsgrupp

Datainsamling 3

- Insamlingsmetod: Fysiska mätningar och tester
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2008 - 2011
- Datakälla: Befolkningsgrupp

Datainsamling 4

- Insamlingsmetod: Observation
- Tidsperiod(er) för datainsamling: 2008 - 2011
- Datakälla: Befolkningsgrupp

Geografisk utbredning

Geografisk beskrivning: Örgryte- och Härlanda stadsdel i Göteborg Stad, Sverige.

Ansvarig institution/enhet

Institutionen för neurovetenskap och fysiologi

Etikprövning

Göteborg - dnr 650-07

Forskningsområde

[Klinisk medicin](#) (Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2011)

[Geriatrik](#) (Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2011)

[Övrig annan samhällsvetenskap](#) (Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2011)

[Hälsa](#) (CESSDA Topic Classification)

Nyckelord

[Äldre](#), [Aktiviteter i dagliga livet](#), [Äldre, 80 och över](#), [Sköra äldre](#), [Geriatrik](#), [Omvårdnad](#), [Äldrevård](#), [Tecken och symtom](#), [Träning](#), [Kartläggning och enkäter](#), [Fall-kontrollstudier](#), [Kognition](#), [Register](#), [Sjukdom](#), [Sjukhusvistelse](#), [Socialt stöd](#), [Trötthet](#), [Viktminskning](#), [Hälsovård](#)

Publikationer

Gustafsson S, Eklund K, Wilhelmson K, Edberg AK, Johansson B, Häggblom Kronlöf G, Gosman-Hedström G, Dahlin-Ivanoff S. Long-term outcome for ADL following the health-promoting RCT--elderly persons in the risk zone.. Gerontologist. 2013 Aug;53(4):654-63. doi: 10.1093/geront/gns121.

Wilhelmson K, Eklund K. Positive effects on life satisfaction following health-promoting interventions for frail older adults: a randomized controlled study. Health Psychology Research 2013 1 (1): 44-50.

Behm L, Ivanoff SD, Zidén L. Preventive home visits and health--experiences among very old people. BMC Public Health. 2013 Apr 23;13:378. doi: 10.1186/1471-2458-13-378.

[Läs fulltext](#)

Gustafsson S, Eklund K, Wilhelmson K, Edberg AK, Johansson B, Kronlöf GH, Gosman-Hedström G, Dahlin-Ivanoff S. Long-Term Outcome for ADL Following the Health-Promoting RCT - Elderly Persons in the Risk Zone. Gerontologist. 2013 Aug;53(4):654-63. doi: 10.1093/geront/gns121.

[Läs fulltext](#)

Zidén L, Häggblom-Kronlöf G, Gustafsson S, Lundin-Olsson L, Dahlin-Ivanoff S. Physical function and fear of falling 2 years after a health-promoting randomized controlled trial: Elderly Persons in the Risk Zone. The Gerontologist 2013;54(3):387-97, doi:10.1093/geront/gnt078

DOI: <https://doi.org/10.1093/geront/gnt078>

Behm L, Zidén L, Dunér A, Falk K, Dahlin-Ivanoff S. Multi-professional and multi-dimensional group education--a key to action in elderly persons. Disabil Rehabil. 2013 Mar;35(5):427-35. doi: 10.3109/09638288.2012.697249.

Welmer A, Mörck A, Dahlin-Ivanoff S. Physical activity in people age 80 years and older as a means of counteracting disability, balanced in relation to frailty. J Aging Phys Act. 2012;20(3):317-31.

Wilhelmson K, Fritzell E, Eklund K, Dahlin-Ivanoff S. Life satisfaction and frailty among older adults. Health Psychology Research 2013 1 (3): 167-172. doi: 10.4081/hpr.2013.e32

[Läs fulltext](#)

Dahlin-Ivanoff S. (red.). Livslots för seniorer. Göteborg, Vårdalinstitutet 2009.

Gustafsson S, Wilhelmson K, Eklund K, Gosman-Hedström G, Zidén L, Häggblom Kronlöf G, Højgaard B, Slinde F, Rothenberg E, Landahl S, Dahlin-Ivanoff S. Health-Promoting Interventions for Persons 80 Years and Over are Successful in the Short Term - Results from the Randomized and Three-Armed Study Elderly Persons in the Risk Zone. *J Am Geriatr Soc.* 2012; 60(3):447-54. doi: 10.1111/j.1532-5415.2011.03861.x.

Dahlin-Ivanoff S. Äldre i riskzon; En hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande intervention för de allra äldsta. *Vårdalnyt* 2009; (2):18.

Ottenvall Hammar I, Dahlin-Ivanoff S, Wilhelmson K, Eklund K. Shifting between self-governing and being governed: a qualitative study of older persons' self-determination. *BMC Geriatrics* 2014,14:126 doi:10.1186/1471-2318-14-126.

Behm L, Wilhelmson K, Falk K, Eklund K, Zidén L, Dahlin-Ivanoff S. Positive health outcomes following health-promoting and disease-preventive interventions for independent very old persons: long-term results of the three-armed RCT Elderly Persons in the Risk Zone. *Arch Gerontol Geriatr.* 2014 May-Jun;58(3):376-83. doi: 10.1016/j.archger.2013.12.010.

Dahlin-Ivanoff S, Gosman-Hedström G, Edberg AK, Wilhelmson K, Eklund K, Duner A, Ziden L, Welmer AK, Landahl S. Elderly persons in the risk zone. Design of a multidimensional, health-promoting, randomised three-armed controlled trial for "prefrail" people of 80+ years living at home. *BMC Geriatr.* 2010 May 26;10:27. doi: 10.1186/1471-2318-10-27.

[Läs fulltext](#)

Fornazar R, Spak F, Dahlin-Ivanoff S, Wilhelmson K. Alcohol consumption among the oldest old and how it changes during two years. *ISRN Geriatrics* 2013. Article ID 671218, 10 pages. doi:10.1155/2013/671218.

Lidén L, Häggblom-Kronlöf G, Gustafsson S, Lundin-Olsson L, Dahlin-Ivanoff S. Physical function and fear of falling 2 years after the health-promoting randomized controlled trial: elderly persons in the risk zone. *Gerontologist.* 2014 Jun;54(3):387-97. doi: 10.1093/geront/gnt078. Epub 2013 Aug 1.

Tillgänglighetsnivå

Åtkomst till data via extern aktör

Tillgång till data är begränsad

Kontakt för frågor om data

Katarina Wilhelmson

katarina.wilhelmson@socmed.gu.se

Ladda ner metadata

[DataCite](#)

[DDI 2.5](#)

[DDI 3.3](#)

[DCAT-AP-SE 2.0](#)

[JSON-LD](#)

[PDF](#)

[Citation \(CSL\)](#)